

Uzasadnienie do proponowanych zmian w ustawie 'Prawo łowieckie'

Ustawa stawia sobie na celu podkreślenie modelu łowiectwa oraz gospodarki łowieckiej, w których istotnym czynnikiem jest element samorządności opartej na pracy i współpracy wszystkich członków.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie ma na celu podkreślenie charakteru gospodarki łowieckiej, jako części narodowego zasobu.

Podstawy ustroju prawnego gospodarki łowieckiej w niniejszym projekcie zostały oparte na następujących zasadach:

1. Gospodarka łowiecka jest dobrem narodowym, która pielęgnuje tradycje narodowe, patriotyczne, kulturowe oraz więzi społeczne na poziomie lokalnym.
2. Ustawa opiera się na symbiotycznych więziach między łowiectwem i rolnictwem, bo tylko wtedy będzie możliwy spójny rozwój narodowej gospodarki łowieckiej jak i gospodarki rolnej.
3. Gospodarka łowiecka jest elementem gospodarki rolnej będącej częścią gospodarki narodowej i jest finansowana z działalności łowieckiej oraz wpływów z tytułu pobierania pożytków z gospodarki łowieckiej.
4. Gospodarką łowiecką kieruje i zarządza państwo poprzez Łowczego Krajowego.
5. Zwierzyna dzika jest dobrem ogólnonarodowym i to państwo zarządza jej zasobami.
6. Zwierzyna łowna w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe stanowi własność Skarbu Państwa. Zwierzęta łowne po ich odstrzale stanowią także własność Skarbu Państwa, z tym że ustawa określi zasady korzystania przez myśliwych z upolowanego zwierzęcia.
7. Zasady działania łowiectwa oraz stosunków z nim związanych reguluje państwo.
8. Ustawa dopuszcza istnienie więcej niż jednego związku zrzeszającego myśliwych, którego członkami, na tych samych zasadach, mogą być także rolnicy oraz inne osoby nie uprawiające czynnie łowiectwa. Zniesienie monopolu jednej organizacji winno zapewnić większą efektywność i transparentność działania. Jednocześnie organizacjom łowieckim zapewnia się autonomię działania przewidzianą w ustawie o stowarzyszeniach.
9. Ustawa określa ogólne, minimalne wymogi w zakresie działania organizacji myśliwych w obszarze gospodarki łowieckiej, jeśli te będą chciały uczestniczyć bądź pobierać pożytki z gospodarki łowieckiej.
10. Ustawa określi wymagania na uprawianie łowiectwa, jakie winna spełniać osoba, chcąc zostać myśliwym.
11. Ustawa określi zasady nadzoru i kontroli państwa nad organizacjami łowieckimi.
12. Spory związane z gospodarką łowiecką będą rozpatrywane przez niezależne, polskie sądy powszechne.

Dlatego w świetle obecnych uwarunkowań gospodarczych i społecznych oraz stojących wyzwań przed gospodarką łowiecką pożądane jest w zakresie zarządzania nadanie jej jednolitej struktury o aspekcie państwowym z udziałem czynnika eksperckiego i społecznego. Proponowane zmiany pozytywnie wpłyną na wpływy do budżetu państwa.

Postuluje się wprowadzenie następującej struktury zarządzającej na poziomie ogólnokrajowym:

- a) Narodowa Rada Łowiecka;
- b) Prezes - Łowczy Krajowy;
- c) Zarząd Agencji Rozwoju Gospodarki Łowieckiej;
- d) Prezes Wojewódzki - Łowczy Wojewódzki.

Łowczy Krajowy jest powoływany i odwoływany na wniosek Narodowej Rady Łowieckiej (NRŁ) przez Prezesa Rady Ministrów i jemu też podlega. Czas sprawowania urzędu 4 lata. Funkcje Łowczego Krajowego można piastować nie więcej niż przez dwie kadencje.

Bieżące zarządzanie gospodarką łowiecką Łowczy Krajowy wykonuje z zastępcą (Wicełowczym). Razem tworzą Zarząd gospodarki łowieckiej. Zastępca Łowczego Krajowego (Wicełowczy) powoływany i odwoływany jest przez premiera na wniosek Łowczego Krajowego. Jego kadencja trwa 4 lata i może piastować swoją funkcję maksymalnie przez dwie kadencje.

Narodowa Rada Łowiecka (NRŁ) składa się z 33 członków wybieranych na 4 lata przez:

- myśliwych wliczając w to poprzedni udział w radach łowieckich lub w strukturach Polskiego Związku Łowieckiego,
- organizacje rolnicze związków zawodowych,
- przedstawicieli branż reprezentujących przemysł mięsny wieprzowy i przetwórstwa dziczyzny.

Jednego członka zgłasza minister do spraw rolnictwa i jednego członka zgłasza minister do spraw środowiska.

W przypadku organizacji rolniczych zawodowych oraz branż reprezentujących przemysł mięsny i dziczyzny postuluje się, aby prawo zgłoszenia członka do NRŁ miały te podmioty, które czynnie działają na rynku ogólnokrajowym nie krócej niż 5 lat. Taki warunek stażu aktywnego istnienia wynika z potrzeby podkreślenia posiadania fachowej wiedzy o gospodarce łowieckiej jak i rolnej i jednocześnie wyłącza czynnik przypadkowości oraz bieżących celów politycznych.

Na poziomie regionalnym gospodarkę łowiecką wykonują Łowczy Wojewódzcy, w liczbie 16 odpowiadającej liczbie województw. Powoływani i odwoływani są przez premiera na wniosek Łowczego Krajowego. Najniższym ogniwem są koła łowieckie, mające charakter czynnika społecznego w zarządzaniu gospodarką łowiecką.

Organy zarządzające gospodarką łowiecką na każdym szczeblu działają w zakresie sprawozdawczości zgodnie z rokiem łowieckim.

Sprawozdanie z gospodarki łowieckiej Łowczy Krajowy składa raz w roku na ręce Prezesa Rady Ministrów i Naczelnej Rady Łowieckiej w terminie dwóch miesięcy od zakończenia roku łowieckiego.

Łowczy Wojewódzki składa sprawozdania Łowczemu Krajowemu w terminie miesiąca od zakończenia roku łowieckiego, zaś koła łowieckie Łowczemu Wojewódzkiemu w terminie dwóch tygodni od zakończenia roku łowieckiego.

Kośćcem systemu narodowej gospodarki łowieckiej są obwody łowieckie. Należy podkreślić, że obowiązujący w Polsce model struktury i sposobu zorganizowania obwodów łowieckich się sprawdza. Dlatego projekt ustawy zachowuje ich kształt w niezmiennym stanie.

O ile obwody nie są przedmiotem kontrowersji wśród myśliwych, to struktura łowczych okręgowych już tak. Myśliwi jak i także rolnicy podnoszą ważne argumenty przeciw strukturze oraz ich kompetencjom. Najważniejszym jest ich liczba, która obecnie daje skutek dysfunkcyjności. Obecnie jest ich 49, co odpowiada dawnemu podziałowi administracyjnemu kraju, który istniał do końca grudnia 1998 roku.

Od 1 stycznia 1999 roku Polska jest podzielona na 16 województw. Zmiana została wprowadzona ustawą dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz.U. 1998 nr 96 poz. 603 z późn. zm.). Przez tyle lat nikt nie podjął procesu dostosowawczego, co doprowadziło do zaburzenia funkcjonalności i niskiego stopnia osiągania celów stojących przed łowiectwem i gospodarką łowiecką. Paradoxem jest też fakt, że Zarządy Okręgowe PZŁ nie posiadają zdolności sądowej, bowiem nie są w żaden sposób usytuowane pod względem prawnym.

Myśliwi wobec łowczych okręgowych od lat podnoszą zarzut wysokich kosztów ich działania oraz wiążącą się z tym niską efektywność (rentowność). Ten ostatni argument przytaczają – co ważne – także rolnicy, których ziemie wchodzi w skład obwodów łowieckich. Dlatego myśliwi postulują zmniejszenie liczby łowczych okręgowych z obecnych 49 do 16, co będzie odpowiadało obecnemu podziałowi administracyjnemu Polski.

Zaletą tego rozwiązania jest to, że nastąpi znaczne zmniejszenie liczby łowczych okręgowych i obsługującego ich zaplecza administracyjnego (będzie miał miejsce efekt odbiurokratyzowania), a tym samym automatycznie zwiększy się wartość środków pieniężnych, które trafią do obwodów łowieckich. Wskutek ograniczenia liczby łowczych okręgowych istotnie wzrośnie pula pieniędzy (będzie większa niż dotychczas), którą będzie można przeznaczyć na poprawienie efektywności działania obwodów łowieckich. Taka zmiana pozytywnie wpłynie na całą gospodarkę łowiecką, a to ostatecznie przełoży się na większe wpływy pieniężne do budżetu państwa.

Skutkiem przyjęcia nowej ustawy będzie wyjęcie Polskiego Związku Łowieckiego (PZŁ) spod przepisów ustawy o gospodarce łowieckiej, wskutek czego zrzeszenie to uzyska pełny status stowarzyszenia (tzw. rejestrowe), działającego jedynie w oparciu o ustawę o stowarzyszeniach (ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, (Dz.U. 1989 Nr 20 poz. 104z późn. zm.), a nie jak do tej pory na podstawie Prawa łowieckiego, które jest państwowym zrzeszeniem. Zaproponowana zmiana statusu prawnego PZŁ zapewni jemu większą transparentność i swobodę działania. Jednocześnie zlikwidowana zostanie nienaturalna sytuacja, w której PZŁ nie podlegał żadnym unormowaniom prawnym dotyczącym podmioty gospodarcze zarejestrowane w KRS.

Projekt ustawy zapewnia rolnikom i właścicielom gruntów prawo do decydowania o tym, czy na ich własności będzie możliwość realizowania gospodarki łowieckiej. Udostępnienie lub wyłączenie ziemi wymaga złożenia oświadczenia woli w urzędzie gminy, w której znajduje się przedmiotowa nieruchomości. Właściciel ziemi nie może wyłączyć lub udostępnić części ziemi. Udostępnienie lub wyłączenie możliwe jest jedynie, co do całości posiadanej ziemi. W ten sposób w przypadku wyłączenia właściciel będzie mógł ochronić swoją własność, a w przypadku udostępnienia włącza swoją w realizację gospodarki łowieckiej. Jednocześnie właściciel, który wyłącza swoje ziemie automatycznie zrzeka się roszczenia o naprawienie szkód łowieckich.

Projekt także wychodzi naprzeciw rolnikom. Proponuje, aby szacowanie szkód łowieckich dokonywała Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z uwagi na odpowiednie zasoby ludzkie i wiedzę o gruntach na poziomie lokalnym.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie wywołuje kosztów po stronie państwa.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia jej w Dzienniku Ustaw.